

KTH Enheten för grundläggande naturvetenskap

Kontrollskrivning i KEMI

Kurskod: HF0023/TB0013

Datum: 2023-03-20

Tid: 8.00-10.00

Rättande lärare: Sara Sebelius och Martina Lahmann

Examinator: Sara Sebelius

Skrivningsinformation

Miniräknare: Miniräknare utan symbolhantering tillåten.

Hjälpmiddel: Det periodiska system som medföljer skrivningen.

Allmänt: Kontrollskrivningen kan maximalt ge 20 poäng.

Betygsgränser: För godkänd KS krävs minst 10 p.

Namn och personnummer skall anges på varje inlämnat blad.

Glöm ej att Skriva klass på omslaget.

1. Vilket ämne finns i period 6 och grupp 11?
Ange namnet eller dess kemiska tecken. (1p)
2. Rita elektronformeln för:
a) HBr (1p)
b) Cl₂ (1p)
3. Du löser upp natriumklorid i vatten.
a) Vilken bindningstyp bryts i natriumsulfat under processen? (1p)
b) Vilken bindningstyp bildas under processen? (1p)
4. Vilka bindningar bryts under följande fasövergångar?
a) NH₃ (l) → NH₃ (g)
b) KNO₃ (s) → KNO₃ (l)
c) C₈H₁₈ (l) → C₈H₁₈ (g) (2p)
5. Vilka av följande ämnen är dipoler?
a. CHCl₃ b. CO₂ c. HF d. CCl₄ e. Cl₂ (2p)
6. Ange den kemiska formeln för aluminiumnitrat. (1p)
7. Beräkna molmassan för (NH₄)₂S₂O₈ (ammoniumpersulfat). (1p)
8. Du blandar vattenlösningar av silvernitratt och bariumpklorid. Det bildas en fällning. Skriv en balanserad reaktionsformel. (2p)
9. En lösning av Na₃PO₄ i vatten har koncentrationen 0,18 mol/dm³. Vad är koncentrationen för natriumjonerna i denna lösning? (1p)
10. Natriumoxid kan bildas enligt följande reaktionsformel:
4 Na (s) + O₂ (g) → 2 Na₂O (s)
Du ska framställa 21,7 g natriumoxid. Vilken substansmängd av natrium och syrgas behöver du för ditt experiment? (2p)

Redovisa fullständig lösning.

11. En behållare innehåller 70,0 g kvävgas. Trycket är 105 kPa och det är 22,5 °C i behållaren. Beräkna behållarens volym. (1p)
12. Du ska göra 250 ml kalciumbromidlösning med koncentrationen 0,400 mol/dm³. Vilken massa kalciumbromid behöver du för att kunna göra lösningen? (2p)

Redovisa fullständig lösning.

13. En grupp studenter gjorde några olika saltlösningar i mätkolvar med volymen 2000 ml. Alla lösningar fick koncentration 0,0800 mol/dm³ men tyvärr glömde de skriva salternas namn på kolvarna. På en av mätkolvarna står det dock att 23,73 g salt använts för att göra lösningen. Vilket salt finns i den mätkolven?
- A) natriumklorid   B) magnesiumnitrat   C) natriumsulfat   (1p)

Formelblad: Grundämnenas periodiska system (atomnummer, symboler och atommassor)

1 H 1,01																	2 He 4,00
3 Li 6,94	4 Be 9,01											5 B 10,8	6 C 12,0	7 N 14,0	8 O 16,0	9 F 19,0	10 Ne 20,2
11 Na 23,0	12 Mg 24,3											13 Al 27,0	14 Si 28,1	15 P 31,0	16 S 32,1	17 Cl 35,5	18 Ar 39,9
19 K 39,1	20 Ca 40,1	21 Sc 45,0	22 Ti 47,9	23 V 50,9	24 Cr 52,0	25 Mn 54,9	26 Fe 55,8	27 Co 58,9	28 Ni 58,7	29 Cu 63,5	30 Zn 65,4	31 Ga 69,7	32 Ge 72,6	33 As 74,9	34 Se 79,0	35 Br 79,9	36 Kr 83,8
37 Rb 85,5	38 Sr 87,6	39 Y 88,9	40 Zr 91,2	41 Nb 92,9	42 Mo 95,9	43 Tc (99)	44 Ru 101,1	45 Rh 102,9	46 Pd 106,4	47 Ag 107,9	48 Cd 112,4	49 In 114,8	50 Sn 118,7	51 Sb 121,8	52 Te 127,6	53 I 126,9	54 Xe 131,3
55 Cs 132,9	56 Ba 137,3	*57 La 138,9	72 Hf 178,5	73 Ta 180,9	74 W 183,9	75 Re 186,2	76 Os 190,2	77 Ir 192,2	78 Pt 195,1	79 Au 197,0	80 Hg 200,6	81 Tl 204,4	82 Pb 207,2	83 Bi 209,0	84 Po (210)	85 At (210)	86 Rn (222)
87 Fr (223)	88 Ra (226)	**8 9 Ac (227)															

*	58 Ce 140,1	59 Pr 140,9	60 Nd 144,2	61 Pm (145)	62 Sm 150,4	63 Eu 152,0	64 Gd 157,3	65 Tb 158,9	66 Dy 162,5	67 Ho 164,9	68 Er 167,3	69 Tm 168,9	70 Yb 173,0	71 Lu 175,0
**	90 Th (232)	91 Pa (231)	92 U 238,0	93 Np (237)	94 Pu (242)	95 Am (243)	96 Cm (247)	97 Bk (247)	98 Cf (249)	99 Es (254)	100 Fm (253)	101 Md (256)	102 No (256)	103 Lr (257)

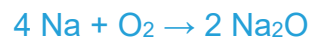
Gasernas allmänna tillståndslag..... $p \cdot V = n \cdot R \cdot T$
 Allmänna gaskonstanten..... $R = 8,314 \text{ J} \cdot (\text{mol} \cdot \text{K})^{-1}$
 Avogadros konstant..... $N_A = 6,022 \cdot 10^{23} \text{ mol}^{-1}$

Den elektrokemiska spänningsserien:

...K,...Ba,...Ca,...Na,...Mg,...Al,...Mn,...Zn,...Fe,...Ni,...Sn,...Pb,...H,...Cu,...Hg,...Ag,...Pt,...Au

Lösningsförslag

1. (1 p) Au, guld
2. (2 p) $\text{H} \cdot \cdot \ddot{\text{Br}} \cdot \cdot$: $\ddot{\text{Cl}} \cdot \cdot \ddot{\text{Cl}} \cdot \cdot$
3. (2 p) a) jonbindningar b) jon-dipolbindningar
4. (2 p) a) vätebindningar, b) jonbindningar, c) vdW
5. (2 p) A. och C
6. (1 p) $\text{Al}(\text{NO}_3)_3$
7. (1 p) 228 g/mol (heltal eller rimligt antal decimaler accepteras)
8. (2 p) $\text{BaCl}_2 (\text{aq}) + 2 \text{AgNO}_3 (\text{aq}) \rightarrow \text{Ba}(\text{NO}_3)_2 (\text{aq}) + 2 \text{AgCl} (\text{s})$
9. (1 p) $[\text{Na}^+] = c(\text{Na}^+) = 3 \cdot c(\text{Na}_3\text{PO}_4) = 3 \cdot 0,18 = \underline{\underline{0,54 \text{ mol/dm}^3}}$
10. (2 p) Redovisa fullständig lösning.

Molförhållande: 4 : 1 : 2

$$M(\text{Na}_2\text{O}) = 62,0 \text{ g/mol}$$

$$m(\text{Na}_2\text{O}) = 21,7 \text{ g}$$

$$n(\text{Na}_2\text{O}) = m/M = 21,7/62,0 = 0,350 \text{ mol}$$

$$n(\text{Na}) = 2 \cdot n(\text{Na}_2\text{O}) =$$

$$= 2 \cdot 0,350 = \underline{\underline{0,700 \text{ mol}}}$$

$$n(\text{O}_2) = n(\text{Na}_2\text{O})/2 =$$

$$= 0,350/2 = \underline{\underline{0,175 \text{ mol}}}$$

11. (1 p)

$$m(\text{N}_2) = 70,0 \text{ g}$$

$$M(\text{N}_2) = 28,02 \text{ g/mol}$$

$$n(\text{N}_2) = m/M = 2,50 \text{ mol}$$

$$T = 22,5 \text{ }^\circ\text{C} = 295,65 \text{ K}$$

$$p = 105 \text{ kPa} = 105 \cdot 10^3 \text{ Pa} (= 105 \cdot 10^3 \text{ N/m}^2)$$

Allmänna gaslagen: $pV = nRT$ där $R = 8,314 \text{ J/mol} \cdot \text{K}$

(eftersom enheten J kan uttryckas med Nm kan R skrivas $R = 8,314 \dots \text{ Nm}/(\text{mol} \cdot \text{K})$)

$$V(\text{N}_2) = nRT / p = (2,5 \cdot 8,314 \cdot 295,65) / (105 \cdot 10^3) \approx \underline{\underline{0,0585 \text{ m}^3}}$$

Behållaren har en volym på ungefär 58,5 dm³ (=58,5 L).

12. (2 p) *Redovisa fullständig lösning.*

$$V = 0,250 \text{ dm}^3$$

$$c = 0,400 \text{ mol/dm}^3$$

$$n = c \cdot V = 0,400 \cdot 0,250 = 0,100 \text{ mol}$$

$$m(\text{CaBr}_2) = n \cdot M = 0,100 \cdot 199,9 = 19,99 \approx \underline{\underline{20,0 \text{ g}}}$$

13. (1 p)

Svar: B) eftersom

$$n = c \cdot V \text{ och } n = m / M$$

$$"n = n"$$

$$c \cdot V = m / M$$

$$M = m / (c \cdot V)$$